

Sygn. akt I C 246/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2012 r.

Sąd Okręgowy w Opolu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Marta Kulpa

Protokolant: st. sekr. sądowy Maja Bartoń	

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2012 r. w Opolu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko P. S.

o zachowek

powództwo oddala.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt IC 246/12

UZASADNIENIE

M. S. w pozwie przeciwko P. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 100 000zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podniósł, że jego matka – E. S. zmarła w dniu 21.09.2001r. nie pozostawiając testamentu, dlatego zgodnie z zasadami powód wraz z pozwanym powinien dziedziczyć 1/4 całości majątku. W skład spadku wchodzi budynek jednorodzinny położony przy ul. (...) w R., budynek gospodarczy (główna chlewnia – obecnie magazyn), budynek gospodarczy przyległy do domu, wiaty oraz grunty rolne i działki budowlane pow. 10 ha. Szacunkowa wartość nieruchomości to ok. 600 000zł.

Powód wywodził swoje roszczenie z faktu zawarcia z pozwanym ustnej umowy dotyczącej spłaty należnej mu części spadku (k. 74). Ponadto twierdził, że domaga się zachowku ponieważ nie odziedziczył gospodarstwa rolnego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że powód po śmierci matki zrzekł się na jego korzyść swojej części majątku. Pozwany przyznał, że będąc jedynym właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), oddał tę nieruchomość do zamieszkania swojemu ojcu – J. S. i jego wolą jest by ojciec mieszkał tam do swojej śmierci. Dodał również, że zapewnił powoda iż po śmierci ojca, w przypadku sprzedaży mienia, uznaje jego prawo do zachowku i wypłaci powodowi odpowiednią kwotę pieniędzy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 9.10.2002r. Sąd Rejonowy w Kędzierzynie Koźlu w sprawie z wniosku J. S. o stwierdzenie nabycia spadku (sygn. akt INs 570/02) stwierdził, że spadek po E. S., zmarłej 20.09.2001r., na podstawie ustawy nabył J. S. oraz synowie P. S. i M. S. po 1/3 części, z tym że wchodzący w skład spadku udział w gospodarstwie rolnym położonym w R. na podstawie ustawy nabył mąż zmarłej J. S. i syn P. S. po 1/2 części.

dowód: postanowienie z dnia 9.10.2002r. w aktach sprawy INs 570/02

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 991 § 1. Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek).

§ 2. Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Użycie przez ustawodawcę sformułowania "byliby powołani do spadku" w treści art. 991 § 1 k.c., ma na celu określenie, że zachówek nie przysługuje "zawsze" zstępnym czy rodzicom, lecz "tylko wtedy" gdy osoby te dziedziczyłyby w konkretnej sytuacji.

(I A Ca 95/12 wyrok SAwe W. z dnia 2012-03-15) .

Sąd rozstrzygający w niniejszej sprawie był związany postanowieniem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu z dnia 9.10.2002r. (sygn. akt INs 570/02), zgodnie z którym gospodarstwo rolne wchodzące w skład masy spadkowej przypadło w całości ojcu i bratu powoda, dlatego powód nie może skutecznie domagać się zachowku z tej części, albowiem powód nie miał uprawnień do dziedziczenia gospodarstwa rolnego i nie byłby w tej konkretnej sytuacji powołany do spadku z ustawy

W sprawie należało zastosować art. 1082 kc, który ma zastosowanie wyłącznie w przypadku dziedziczenia ustawowego gospodarstwa rolnego . Odesłanie zawarte w art. 1082 kc prowadzi do ograniczenia uprawnień spadkobierców ustawowych wynikających z ogólnych reguł ustalania zachowku, gdyż spadkobiercy ustawowi, którzy w wypadku dziedziczenia spadku obejmującego gospodarstwo nie spełniają warunków z art. 1059 kc, nie mogą otrzymać zachowku z części spadku stanowiącej gospodarstwo rolne, co prowadzi z kolei do ograniczenia kręgu osób uprawnionych do zachowku z gospodarstwa rolnego.

(por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 maja 1966 r. **III CZP 28/66**)

W tych okolicznościach prowadzenie dalszego postępowania dowodowego było zbędne, dlatego Sąd oddalił wniosek powoda o przesłuchanie jako świadka J. S., gdyż jego zeznania na okoliczność umowy zawartej między stronami, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w sentencji.